

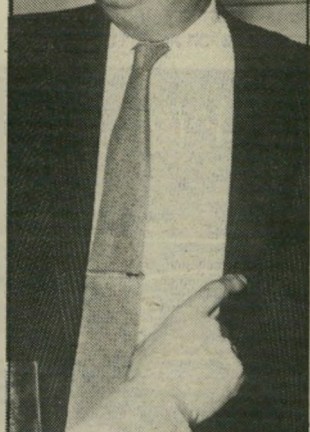
פרקליט שחל
טיפול אישי

מודעי מקשיב לבחן אורגד
מי נתן את ההוראה?

לכבר בדיוק כמה מניות מחזיק זאבי. לטענתו, החזיק זאבי כ-26 אחוז מהמניות, בעוד שהאוצר טען כי זאבי קיבל רק 24.8 אחוז המניות. בהמשך אמר זאבי, שהאוצר לא קיים הבטחות שנתן לו בעניין שיעור בעלותו בחברה.

ההבדל אינו פעוט. אם אכן מחזיק זאבי כ-26% מהמניות, יש לו הרבה יותר מה לומר בחברה, שרב מניותיה מוצעות היום למכירה על-ידי הממשלה.

בנקאי שוהם
ידיד-נעורים

כחברות שונות הקשורות בנפט, כולל תעשיות פטרוכימיות ומפעל המייצר שמנים בסיסיים. היא משתפת בחיפוש-נפט ויש לה חברות משולבות וחברות-בת לרוב. יושב-ראש הדירקטוריון שלה הוא סיר אייזיק וולפסון, שעם קום המדינה רכש את מניותיה של של. ב-1957 השתלט עליה סופית, כשגבר במירון על חברת-הבניה ההסתדרותית סוכל בונה.

וולפסון היה חסר קשרים עולמיים בתחום-הנפט, ולא יכול היה להבטיח לברו הספקה סדירה של נפט לארץ. לכן הכניס את חברת סינגל, שאחד מבכיריה היה מקס פישר, עסקן ציוני מארצות-הברית כשותפה בנפט.

חברת סינגל מכרה באמצע שנות ה-70 את מניותיה בעסקי-הנפט שמוחו לארצות-הברית לחברה שבבעלות מיליארדר אחר, הרמנד האמר, שהעביר את מניותיו בנפט לחברה האירופית שלו, מטרא. חברה זו הקימה חברה משותפת עם בת-הזיווג בחיפה ונרשמה בוואדו. היא נקראה אלפא הולדינג.

עד חודש מרס 84 היה מצב יחסי-הכוחות בנפט כך: 66.6 אחוז מהמניות החזיקה חברת פז נכסים של וולפסון; 33.3 אחוזים היו בידי אלפא הולדינג. עוד לפני כן, בינואר 1981, היה ניסיון-סרק של המיליארדר היהודי-גרמני-פאני שאול אייזנברג לרכוש את חלקו של וולפסון בחברת פז. הממשלה מנעה אז את ביצוע העסקה, שבה היה מוכן אייזנברג לשלם לוולפסון 27.5 מיליוני דולארים.

ענקיהן ישראלים וזרים ביקשו להשתלט על החברה, ששיווקה קרוב לחצי מהרלק בארץ. בתחילת שנת 84 חל שינוי במרכיב הביטוח על החברה.

נמכרו לשני גורמים. שניהם רשומים בוואדו ליכטנשטיין. הגורם האחד הוא חברת פילוני אסטבלישמנט והשני הוא אשלי אסטבלישמנט.

בעיתונות פורסם בזמנו שאלפא הולדינג נמכרה תמורת 27 מיליוני דולר לאיש-עסקים חיפאי, גר זאבי, הפועל באפריקה, ממקום מושבו בניירובי שבקניה.

זאבי ייצג אז על-ידי מייסד עורכי-הדין שחל ויצחק בריישראל. כעבור זמן פרש שחל ממישרד זה ועבר לעבוד במישרד סלומון-ליפשיץ. זאבי הוא שותף בכיר בחברה החיפאית מתחבובת ישראל, וגם הוא הבין מה הערך הריבוי הטמון בחברת הרלק הממשלתית.

השאלה שאינה ברורה היא כמה מניות הוא רכש. על-פי חברת פז, אליה פנה העולם הזה, תשובה חריגה-משמית: לפילוני יש 25 אחוז ולאשלי 8.3. ביחד — 33.3 אחוז, שהיו בידי אלפא לפני המכירה.

אחד יש בה ממילא הרבה ידידים. שוהם הוזכר באחרונה בנשימה אחת עם פרשת מיכאל אלבין המנוח. הוא בן גילו של רפפורט — 62 — ובעל עבר מיקצועי עשיר בתחום הפינאנסים. אחותו היא תמר אשל, למישפחת פרדסנים עשירה ביותר. דודו, אחי אמו, צילה שוהם, היה אנצלום פיינברג, גיבור נ"ל. האי גתרי, בנו, אנצלום, נפל בעת מילוי תפקידו בצלה, ואילו הוא עצמו החלים באחרונה מתאונת-דרכים קשה, שבה היה מעורב.

שוהם — גדול-ימדים, מוסמך לכלכלה, בעבר סגן המפקח על מטבע זה, יועץ כלכלי בשגרירות-ישראל בלונדון, מנכ"ל בנק לסחר-חוץ ואחר כך בנק כללי של הברון אדמונד דה רוטשילד — הוזכר כמי שבכונן שבניהולו ריכוז אלבין חלק מפעילות הפינאנסית בשנות הגאות בכורסה. על חלק מפעילות אלה מתנהלת בימים אלה חקירה משטרתית.

לא מוזן מינה אלבין את שוהם כחבר דירקטוריון בחברת-המעילות שלו נחושותן. תחנות בתו של שוהם היתה בזמנו סססציה. כל המוזמנים לטקס לא נרגעו זמן רב ממראה עיניהם. כיאה לאיש במעמדו ובכונסותו, אירגן אותה כאילו התקיימה בעולם אחר. האוכל, השתיה והמוזמנים לא היו מכישים אירוע מליגונים נוצץ בפרכי ראלאס ב-ארצות-הברית.

שוהם הוא האיש האמור להמליץ לפני הממשלה אם חברו, רפפורט, וזכה בחברה הממשלתית, ובכך יצחק גור-מים כידי-מישקל אחרים, שגם הם חשקו בחברה הריבויית.

הדירות של כהן-אורגד

ר אשיה-ממשלה שימרון פרס ר-שרהאוצר יצחק מודעי הם שהחליטו על הקמת ועדת השניים למכירת-החיסול של החברות הממשלתיות. היה זה על-פי הצעה של שר הכלכלה, גר יעקובי.

שרהאוצר הקודם, יגאל כהן-אורגד, פעל לבצע מכירות אלה במסגרת ועדה ארמיניסטרטיבית. באותה ועדה היו חברים נציג היועץ המישפטי של מייסד-האוצר, ומנכ"ל הרשות לחברות ממשלתיות.

לכהן-אורגד יש יחס מיוחד לחברת פז. יש לו איתה אפילו קישור-מיסחר פוריים. בימים אלה מוקם בירושלים פרויקט חצרות דוד המלך. סמוך למלון המלך דוד, זהו בניידירות יוקרתי, שמחיר כל דירה בו יהיה יותר מ-400 אלף דולר. החברה הבונה כבר השלימה בסמוך פרויקט יוקרתי דומה.

החברה רכשה את הקרקע מחברת פז, שהיתה לה שם תחת-הדלק. הרכיב שה היתה במסגרת עסקי-קומביני-נציה. כלומר, תחת לקבל מזומנים, תקבל חברת-הדלק 40 אחוז מהדירות. הפרויקט לא נמסר במיכר, ומומי חים טוענים שבעסקות-קומביני-נציה בשטח יוקרתי כזה, בלב הבירה, מקבל בעל הקרקע לפחות 50 אחוז מהדירות. החברה שנכשלה בקבלת הפרויקט היתה חברת ירון. של איש-העסקים דוד סופר. מי שוכתה בה היתה חברה שבה שותפים כהן-אורגד ואריה קספר, איש-עסקים יהודי רתי מאנגליה, ומשקיע נוסף.

הקליינטים של שחל

א כל מדוע רוצים למכור את פז? העולם הזה פנה בשאלה זאת לשרהאוצר, יצחק מודעי. לדבריו, מדובר על כוונות מכירה מזה שנים, 15 שנים לפחות.

פז נוסדה בחודש ספטמבר 1959 כחברה ממשכיה לשל פלסטיין, שגר שמה כחברה בפברואר 1922. היא עוסקת בייבוא נפט גולמי ומצרי-נפט, זיקוקם ושיווקם, גם באמצעות תחנות דלק בכל רחבי-הארץ. היא מושקעת

על הממשלה, המעוניינת למכור את החברה, נמתחה בעניין זה ביקורת על-ידי מבקר-המדינה, יצחק טוניק, הוא טוען שאחרי המכירה לא תוכל המדינה לקבל עמלות וריבוי-ימיון, ולמעשה תצא מידה כל השפעה על משק-הנפט בארץ.

כמה וכמה גורמים מתחרים על הרכישה. האחד הוא אוסטרלי, ג'ק ליברמן, שהיה מוכן לרכוש את כל החלק שבידי הממשלה. על-פי הארץ הוא כבר הפסיד במירון, משום מה. אולי משום שהמתין זמן רב כדי לדעת כמה יש לזאבי, אולי מפני שאינו מיועד כראוי עם בעלי-השפעה בישראלי.

מעניינת ביותר היא הקבוצה הגרמנית, אמריקאית, המיוצגת על-ידי האלופ (מיל) משה גידרון, לשעבר ראש אכ"א ואחרי-כך מנכ"ל משרד-התיקשרות וקונסול-ישראל בבוסטון. הוא קשור בישראלי עתיד-הממוז יוסף (יוסקה) הראל, אביה של כימאית הקולנוע שרון הראל, שהוא יבואן בשך גדול. עיקר עסקיו של הראל, שהיה רכחובל בספינות-מעפילים,

מבקר טוניק
התנגדות נמרצת

נמצאים באמריקה. איש-עסקים בולט בקבוצה זאת הוא מיליונר יהודי מטקסס, לוינגסטון גרסברג שמו. על-פי מידע שהגיע להעולם הזה, ניסו האמריקאים לעניין פרקליט חיפאי שיעזור להם בטיפול ברכישת פז. הפרקליט, בעל מהלכים בצמרת, הסביר שהפעולה המישפטית תהיה כרוכה במתן עמלות לגורם אלמוני בחו"ל.

בשלב זה רגו איש-העסקים האמריקאי, משום שחשד כי מדובר במתן שוחד. הוא פנה לעורך-דין אחר, שהבטיח כי תלונו בעניין זה תגיע עד ליד שרה-מישטרה, חיים בר-לב. נראה שעד היום, שישה חודשים אחרי ההבטחה, החומר טרם הגיע ליד שרה-מישטרה.

יותר מדי בעלי-הון מחו"ל, יהודים ולא יהודים, מגלים עניין בנפט. הם יודעים מדוע. השאלות החמורות הן איזה אינטרס יש למדינה במכירה זו? מדוע בוועדה למכירת החברות הממשלתיות ממשיך לשבת אדם שיש לו העדפה ברורה לרכוש פוטנציאלי, שהוא חברו הקרוב? מי בורק איזה גורמים מקבלים כבר היום עמלות-ענק רק תמורת שתדלנות במסדרונות הממשלתיים?

שוחד בחו"ל?

על-פי ההסכם עם וולפסון, משנת 1957, לממשלה היתה זכות ראשונים לרכישת מניותיו, אם ירצה למכור. בימי שרהאוצר יגאל הורביץ, השתלט האוצר על המניות, ולכן מישרד זה מטפל היום בחברה ובשאלת מכירתה.

החברות שונות הקשורות בנפט, כולל תעשיות פטרוכימיות ומפעל המייצר שמנים בסיסיים. היא משתפת בחיפוש-נפט ויש לה חברות משולבות וחברות-בת לרוב. יושב-ראש הדירקטוריון שלה הוא סיר אייזיק וולפסון, שעם קום המדינה רכש את מניותיה של של. ב-1957 השתלט עליה סופית, כשגבר במירון על חברת-הבניה ההסתדרותית סוכל בונה.

וולפסון היה חסר קשרים עולמיים בתחום-הנפט, ולא יכול היה להבטיח לברו הספקה סדירה של נפט לארץ. לכן הכניס את חברת סינגל, שאחד מבכיריה היה מקס פישר, עסקן ציוני מארצות-הברית כשותפה בנפט.

חברת סינגל מכרה באמצע שנות ה-70 את מניותיה בעסקי-הנפט שמוחו לארצות-הברית לחברה שבבעלות מיליארדר אחר, הרמנד האמר, שהעביר את מניותיו בנפט לחברה האירופית שלו, מטרא. חברה זו הקימה חברה משותפת עם בת-הזיווג בחיפה ונרשמה בוואדו. היא נקראה אלפא הולדינג.

עד חודש מרס 84 היה מצב יחסי-הכוחות בנפט כך: 66.6 אחוז מהמניות החזיקה חברת פז נכסים של וולפסון; 33.3 אחוזים היו בידי אלפא הולדינג. עוד לפני כן, בינואר 1981, היה ניסיון-סרק של המיליארדר היהודי-גרמני-פאני שאול אייזנברג לרכוש את חלקו של וולפסון בחברת פז. הממשלה מנעה אז את ביצוע העסקה, שבה היה מוכן אייזנברג לשלם לוולפסון 27.5 מיליוני דולארים.

ענקיהן ישראלים וזרים ביקשו להשתלט על החברה, ששיווקה קרוב לחצי מהרלק בארץ. בתחילת שנת 84 חל שינוי במרכיב הביטוח על החברה.

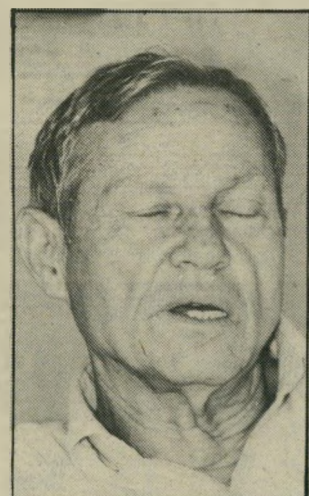
נמכרו לשני גורמים. שניהם רשומים בוואדו ליכטנשטיין. הגורם האחד הוא חברת פילוני אסטבלישמנט והשני הוא אשלי אסטבלישמנט.

בעיתונות פורסם בזמנו שאלפא הולדינג נמכרה תמורת 27 מיליוני דולר לאיש-עסקים חיפאי, גר זאבי, הפועל באפריקה, ממקום מושבו בניירובי שבקניה.

זאבי ייצג אז על-ידי מייסד עורכי-הדין שחל ויצחק בריישראל. כעבור זמן פרש שחל ממישרד זה ועבר לעבוד במישרד סלומון-ליפשיץ. זאבי הוא שותף בכיר בחברה החיפאית מתחבובת ישראל, וגם הוא הבין מה הערך הריבוי הטמון בחברת הרלק הממשלתית.

השאלה שאינה ברורה היא כמה מניות הוא רכש. על-פי חברת פז, אליה פנה העולם הזה, תשובה חריגה-משמית: לפילוני יש 25 אחוז ולאשלי 8.3. ביחד — 33.3 אחוז, שהיו בידי אלפא לפני המכירה.

אבל לא זה מה שחשב זאבי. לפני זמן מה פנה עורך-הדין בריישראל, לראש-הממשלה, בשם זאבי, וביקש

איש-עסקים הראל
בשר ודלק

ערב המכירה? ושאלת השאלות היא: כמה שווה החברה? כאשר זאבי קנה את חלקו, היתה כוונה ממשלתית להוציא את מניות החברה לבורסה. הימים היו ימי שפע בשוק ניירות-הערך. פז הוערכה אז ב-180 מיליון דולר.

פירושו של דבר, שהחלק של זאבי היה שווה, על-פי תשקיף שכבר הוכן אז, 45 מיליון דולר בערך. כלומר, הוא היה מרוויח בתוך כמה חודשים סכום של 18 מיליון דולר. התמטטות השוק מנעה את צאתה של פז לבורסה. היום היא מוערכת בסכום של 120-140 מיליון דולר.

כל מי שעיניו בראשו יודע, ששום משקיע זר לא יפקיד סכום כזה בקופת-האוצר. שרי ממשלה בכירים חוששים, שגם במקרה פז תימכר החברה לגורמים זרים, תוך כדי מתן הלוואות, מענקים והטבות ממשלתיות, שיהפכו את כל העסקה לכדיה עצובה: הקונים יקבלו בחינם, או בחצי חינם, מתנה יקרה מפז, על חשבון משלם המיסים.